ਮੁਕੇਸ਼

ਬਨਾਮ

ਐੱਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਾਜ

(ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰ. 2020 ਦੇ 119)

19 ਮਾਰਚ, 2020

[ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ, ਆਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਏ.ਐਸ.ਬੋਪੰਨਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਨਿਰਭਯਾ ਕੇਸ-ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਯੂ/ਆਰਟੀਕਲ 32 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਆਯੋਜਿਤਃ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ-ਸੀਆਰਐਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਨੰ. 2017 ਦੇ 607-608 ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਐਨਸੀਟੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ [2017] 6 ਐਸਸੀਆਰ 1 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ 2017 ਦਾ ਨੰਬਰ. 570 (2018) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 898 ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ 2020 ਦੀ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਆਰ) ਨੰਬਰ 6 ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਰਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਯੂ/ਆਰਟੀਕਲ 32 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ-ਖਾਰਜ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ 2020 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ. 237 ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਆਰਟੀਕਲ. 32.

ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰ. 2020 ਦੇ 119.

(ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)

ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੁਮਨ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੋਇਲ, ਵਕੀਲ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਚਿਰਾਗ ਐੱਮ ਸ਼ਰਾਫ, ਐੱਡ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨਃ

ਆਰਡਰ

1. ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

2. ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਹਨਃ-(i) ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ' ਤੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; (ii) ਰਾਮ ਸਿੰਘ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਦੀ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਰੋਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿੰਦੂਆਂ' ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ 13.03.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਇੱਥੇ ਸੀ ਆਰ ਐਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 607-608 ਦੇ 2017-ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐੱਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 05.05.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀਆਰਐਲ) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ 2017 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ 2017 ਦੀ ਨੰਬਰ. 570 ਨੂੰ 09.07.2018 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ 2020 ਦੀ ਕਿਊਰੇਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਆਰ) ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14.01.2020 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁਕੇਸ਼ ਦੀ ਦਯਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ 17.01.2020 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਰਸੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 29.01.2020 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
4. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅੱਗੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 17.03.2020 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਕੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 17.03.2020 ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ 2020 ਦੀ ਧਾਰਾ 237 ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 18.03.2020 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
5. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।
6. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
7. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- **ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।**

Advocate Shifa Kler